

Danmarks Fængsler
Att. Morten Bang Jensen

Via e-mail: mortenbang.jensen@krfo.dk

Afgørelse om tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25 til etablering af fængsel og tilhørende faciliteter ved Firehuse, 7470 Karup.

Dato: 28-5-2026

Byrådet har den 27. maj 2026 vedtaget lokalplan nr. 631 og kommuneplantillæg nr. 18 til Kommuneplan 2025-2036 for område til offentlige formål ved Firehuse, nærværende § 25-tilladelse samt godkendt miljøkonsekvensrapporten over det ansøgte fængsel.

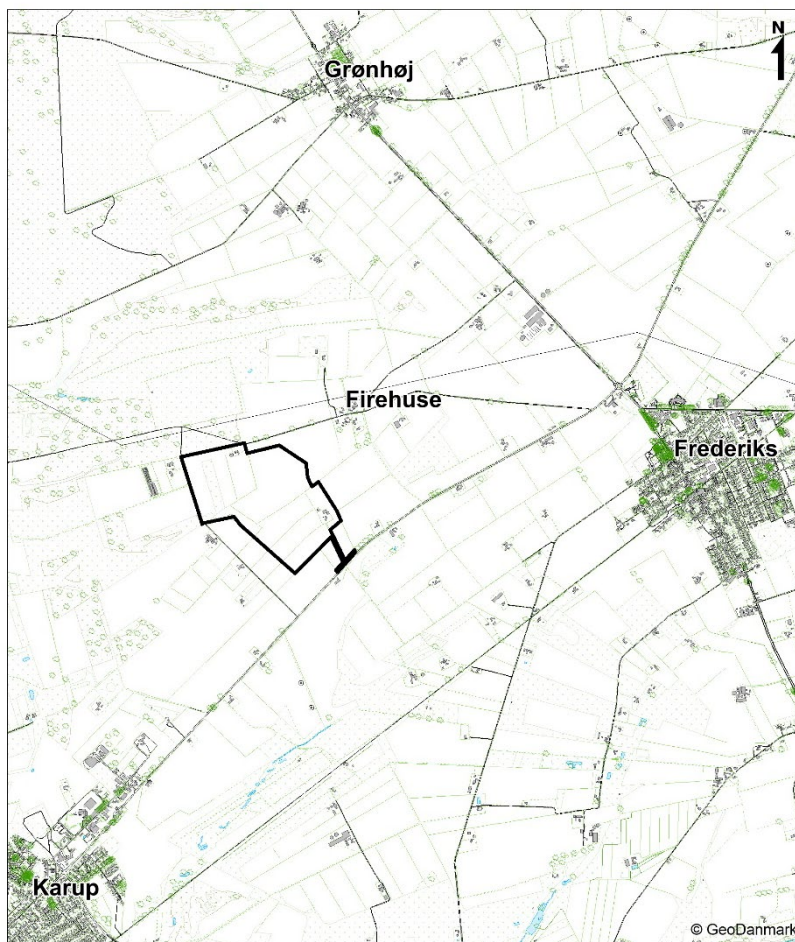
Sagsnr.: 24/7698
Sagsbehandler: vpjiv

Direkte tif.: 87 87 86 22
Direkte e-mail: jiv@viborg.dk

Lokalplan og kommuneplantillæg samt den samlede miljørapport er tilgængelige på kommunens hjemmeside www.viborg.dk/plan og på www.viborg.dk/indflydelse, vælg emnet miljøvurdering af konkrete projekter (VVM).

Baggrund

Danmarks Fængsler har den 18. december 2023 bedt Viborg Kommune om at finde en placering til et nyt fængsel. Viborg Kommune udpegede herefter to placeringer i samarbejde med Danmarks Fængsler, som blev sendt i høring. Byrådet besluttede den 26. juni 2024 at fængslet placeres ved Firehuse mellem Frederiks og Karup. Den 28. juni 2024 anmodede Danmarks Fængsler om, at Viborg Kommune anmodede Miljøstyrelsen om overdragelse af miljøvurderingskompetencen for et fængsel ved Firehuse. På baggrund heraf er der udarbejdet et kommuneplantillæg, en lokalplan samt en samlet miljøvurdering af planer og projekt.

Oversigtskort mål ca. 1: 35.000

Figuren viser fængslets placering på nuværende landbrugsarealer.

Afgørelse

Viborg Kommune meddeler hermed tilladelse til etablering af fængsel med tilhørende faciliteter ved Firehuse, 7470 Karup som beskrevet i lokalplan 631 og i miljøkonsekvensvurderingen af planer og projekt.

Tilladelsen er meddelt i henhold til § 25 i miljøvurderingsloven. Hvis projektet ændres eller udvides, skal det forelægges Viborg Kommune til vurdering jf. miljøvurderingslovens § 15.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år, efter den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, jf. miljøvurderingslovens § 39.

Tilladelsen efter miljøvurderingsloven erstatter ikke andre tilladelser eller dispensationer, som er nødvendige for projektets realisering i henhold til anden lovgivning herunder byggetilladelse.

Vilkår for tilladelsen

Tilladelsen gives på følgende vilkår:

1. Det er en forudsætning for tilladelsen, at etablering og drift af beplantningsbæltet foregår i overensstemmelse med bestemmelser i lokalplan nr. 631.
2. Solcelleanlægget inkl. overfladebehandlinger må ikke, eller kun i helt ubetydelig grad, afgiver grundvandsskadelige stoffer som PFAS, bly, pesticider og biocider til omgivelserne.
3. Regnvandsbassiner skal etableres efter forskrifterne i miljørapportens afsnit 11.4.3. Der skal udarbejdes en drifts- og vedligeholdelsesjournal for regnvandsbassinerne.

Kommunen kan fastsætte yderligere vilkår til tilladelsen jf. miljøvurderingslovens § 28, hvis der eksempelvis fremkommer nye oplysninger om, at projektet har væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet.

Beskrivelse af projektet

Fængslet etableres ved Firehuse, 7470 Karup.

Beslutningen om at etablere et fængsel med plads til ca. 400 indsatte er en del af flerårsaftalen for Kriminalforsorgen 2022-25 af den 15. december 2021 og vil bidrage til at øge kapaciteten og få Danmarks Fængsler tilbage i balance.

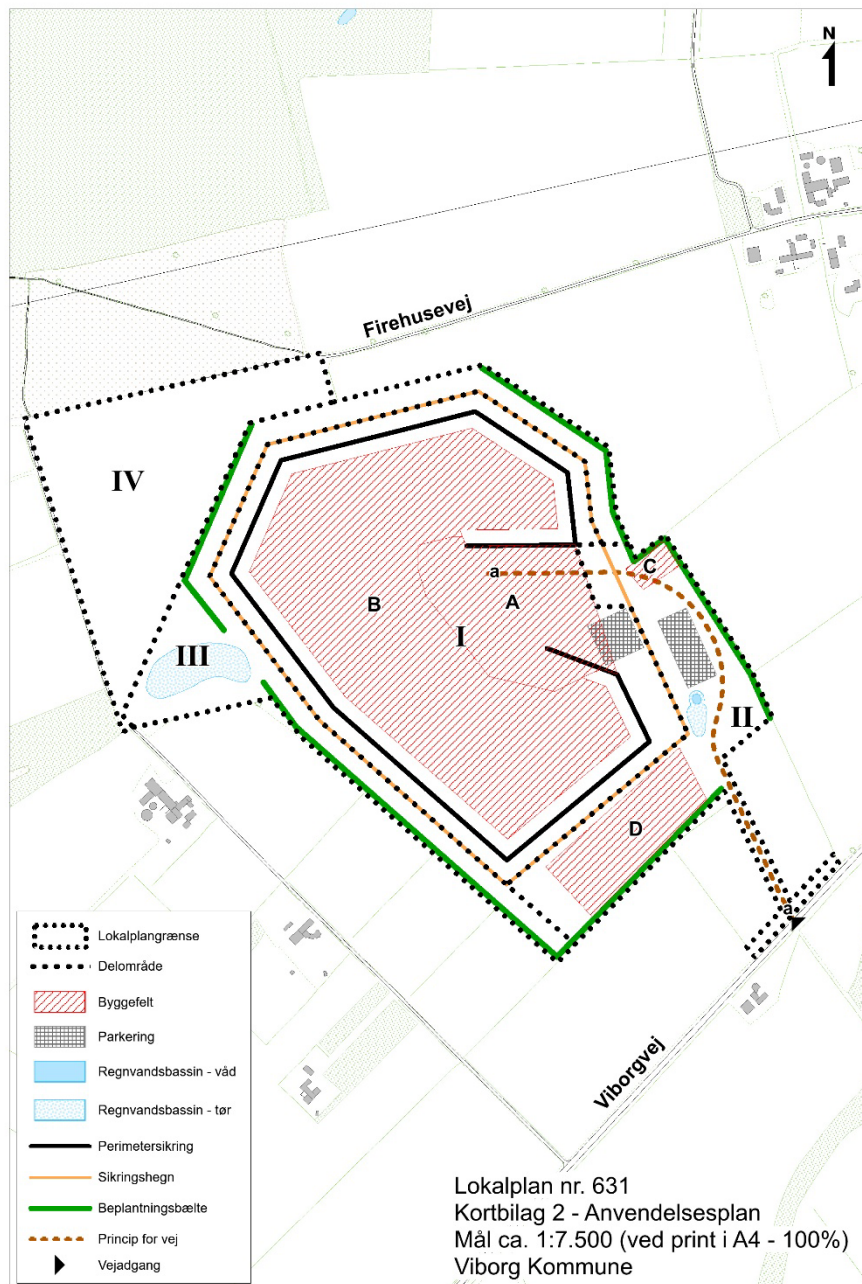
Et nyt fængsel skal herudover bidrage til en mere optimal sikkerhed og sikre bedre arbejdsforhold for fængselsbetjentene samt det øvrige personale. Endelig skal fængslet have tilstrækkelige faciliteter til at understøtte de indsattes mulighed for uddannelse, beskæftigelse og besøg.

Fængslets areal bliver på ca. 28 ha og derudover udlægges der areal til parkering, vej, naturareal, beplantningsbælter o.l. Samlet dækker lokalplanen et areal på ca. 67 ha.

Der opføres ca. 55.000 m² byggeri inden for fængselsområdet. Byggeriet opføres i op til 3 etager og 17 meters højde. Derudover etableres tekniske anlæg, solceller til fængslets eget forbrug samt akkumuleringstank i op til 15 meters højde uden for fængselsområdet.

Øst og vest for fængslet etableres et 5 meter bredt beplantningsbælte i mindst 10 meters højde for at afskærme fængslet fra naboerne. Mod syd er et eksisterende læhegn, som bibeholdes. Nordvest for fængslet udlægges et areal på ca. 11 ha til naturområde. Her kan den tilstødende hede mod nord sprede sig. Det vurderes, at etableringen af arealet vil betyde at biodiversiteten i området øges.

Hele plan- og projektområdet er beliggende inden for Område med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD), og der skal derfor tages særlige hensyn til grundvandet. Al overfladevand nedsives gennem regnvandsbassiner med filterjord og beplantning, som beskrevet i miljørapportens afsnit 11.4.3.

Kortbilag fra lokalplanen

Begrundelse for afgørelsen

Tilladelsen til projektet gives på baggrund af miljøkonsekvensrapportens vurderinger. Det vurderes således, at det ansøgte fængsel kan etableres og drives uden væsentlige negative påvirkninger af miljøet, hvis fængslet etableres, indrettes og drives i overensstemmelse med indholdet i miljøkonsekvensrapporten, bestemmelserne i lokalplanen samt vilkårene for denne tilladelse.

Kommunen lægger i sin vurdering især vægt på, at der ikke er en væsentlig påvirkning af landskabet, da fængslet skjules bag beplantning. Samtidig viser trafikberegningerne, at trafikken i området kun øges minimalt, ligesom regnvandsbassiner til nedsivning kan etableres uden konsekvenser for grundvandet.

Denne tilladelse har primært fokus på at sikre, at fængslet ikke giver væsentlige negative konsekvenser for naboerne og sikring af grundvandet.

De øvrige foranstaltninger, som skal afværge væsentlige negative indvirkninger på miljøet, indgår i lokalplanens bestemmelser.

Miljøvurderingsprocessen

Jf. Miljøstyrelsen er projektet omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, punkt 10 Infrastrukturprojekter, henholdsvis 10.e og 10.g

- 10.e Bygning af veje, havne og havneanlæg, herunder fiskerihavne (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- 10.g Dæmninger og andre anlæg til opstuvning eller varig oplagring af vand (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

Jævnfør § 19 i miljøvurderingsloven skal bygherren før etablering, udvidelse eller ændring af projekter omfattet af bilag 2 indgive en skriftlig ansøgning, jf. § 18, om en afgørelse efter § 21 til den myndighed, der skal behandle ansøgningen, jf. § 17.

Danmarks Fængsler har oplyst, at de ønsker at udarbejde en miljøkonsekvensrapport for projektet, som er fremsendt til Viborg Kommune.

Viborg Kommune og Danmarks Fængsler har den 1. juli 2024 anmodet Miljøstyrelsen om at overdrage miljøvurderingskompetencen for projektet. Miljøstyrelsen traf på baggrund af ovennævnte afgørelse om at overdrage myndighedskompetencen den 16. oktober 2024.

Byrådet i Viborg Kommune besluttede den 18. december 2024 at igangsætte planlægningen for det ansøgte fængsel herunder miljøvurderingen af planerne. I forbindelse med igangsættelsen blev der udsendt en idéfase fra 9. januar til 6. februar, hvor Viborg Kommune indkaldte ideer og forslag til kommuneplanlægningen og miljørapporten for fængslet. Der blev i den forbindelse afholdt borgermøde den 27. januar i Frederiks.

Viborg Kommune har afgivet udtalelse om afgrænsning af miljøkonsekvensrapporens omfang og indhold på baggrund af en høring af berørte myndigheder og offentligheden gennemført i perioden den 2. maj til 16. maj 2025.

Ansøger har fremlagt en miljøkonsekvensrapport for det ansøgte projekt, som Viborg Kommune har gennemgået. Viborg Kommune vurderer, at miljøkonsekvensrapporten er fyldestgørende og dermed kan danne grundlag for denne tilladelse efter miljøvurderingsloven.

Planforslag, miljøkonsekvensrapport og udkast til § 25-tilladelse har været i offentlig høring i perioden fra 8. januar 2026 til 5. marts 2026. Der er indkommet 6 høringssvar, som omhandler trafik, forsyning og arealanvendelse.

Grundlag for tilladelsen

Afgørelsen er truffet på baggrund af:

- Ansøgning om etablering af fængsel og anmodning om overdragelse af miljøvurderingskompetencen
- Samlet rapport med miljøkonsekvensvurdering af både planer og projekt for etablering af nyt fængsel ved Viborg
- Forslag til lokalplan nr. 631 og kommuneplantillæg nr. 18 til Kommuneplan 2025-2036
- Høringssvar

Offentliggørelse

Afgørelsen vil blive offentliggjort den 28. maj 2026 på viborg.dk/lp631.

Klagemulighed

I henhold til miljøvurderingslovens § 49 kan afgørelser truffet i henhold til § 25 påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet til fuld prøvelse. Det betyder, at der kan klages både over retlige og skønsmæssige spørgsmål. Klage skal være indgivet skriftligt inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er enhver med retlig interesse i sagens udfald samt landsdækkende foreninger og organisationer, der repræsenterer mindst 100 medlemmer og har beskyttelsen af natur og miljø eller varetægelse af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelse som hovedformål.

Hvis du ønsker at klage, skal du indsende din klage via Klageportalen, som du finder et link til på www.naevneneshus.dk. Her kan du også læse mere om klagenævnets sagsbehandling, klagegebyr, opsættende virkning mm. Klagen er indgivet, når den er tilgængelig for Viborg Kommune i Klageportalen.

Søgsmål

Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra afgørelsens modtagelse.

Eventuelle spørgsmål til afgørelsen kan rettes til 87 87 86 22 eller via e-mail: plan@viborg.dk.

Med venlig hilsen

Britta B. Pørksen
Chef for Plan og Byggeri